

ODGOVORNO RODITELJSTVO

Prije samog čitanja ovoga članka zapitajte se što za vas znači biti roditelj? Što za vas znači kada ne možete učinkovito djelovati i odgovoriti na problematična ponašanja svoje djece? Koliko se često nađete u situaciji da se uspoređujete s vlastitim roditeljima i njihovim načinom odgoja? Koliko često smatrate da ste vi roditelj koji poštuje i promiče prava vlastitog djeteta? Koliko ste puta posumnjali u svoju odgojnu autentičnost i kompetenciju?

U obitelji su svi povezani; ono što se događa pojedinom članu, i dobro i loše, utječe na sve. Radosni događaji, a i oni ne tako radosni utječu na svakoga, i to ne samo na osobnoj i emotivnoj razini nego prije svega na ono što se događa među članovima obitelji – na sve međusobne odnose. To nazivamo obiteljskom interakcijom i upravo kvaliteta te interakcije određuje kako će napredovati i djeca i odrasli te kako će razvijati individualne potencijale, ali i zajedničku snagu. Način na koji volimo svoje bližnje naučili smo u obiteljima u kojima smo odrasli, ali to neće uvijek funkcionirati u obiteljima koje sami stvaramo. Ljubav i brižnost treba stalno iznova učiti – zajedno s onima do kojih nam je stalo.

“Sve odrasle osobe su najprije bile djeca.

(Ali se malo njih toga sjeća.)”

Živimo u vremenu punom obveza i izazova. Brze promjene i neizvjesnosti svuda oko nas utjecale su na društvo u kojem „živi“ današnje roditeljstvo. Možemo reći da današnjim roditeljima nije nimalo lako. Ako zanemarimo mnoge priručnike o roditeljstvu koji nam nameću svojevrsna pravila i savjete kako postupati s djecom, možemo navesti još nekoliko problema današnjice zbog koje se događa da današnji pojam obitelji pati. Jedan od problema je da su današnji roditelji odvojeni od ostatka šire obitelji, te samim time nestaje podrška baka, djedova, stričeva, teta... time se novim roditeljima nameće da djeluju samostalno te ostaju bez osjećaja zajedništva. Isto tako došlo je do razlike u partnerskim odnosima. Današnji roditelji moraju iznova izumiti partnerstvo između žene i muškarca u skladu s novim vrijednostima i ciljevima, kao što su ravnopravno dostojanstvo i autentičnost, kako bi izbjegli ugrožavanje integriteta djece. Odnos između roditelja određuje duh i atmosferu u obitelji. Kvaliteti te atmosfere pridonosi i radno vrijeme. Unatoč napretku tehnologije i mogućnosti rada od kuće, kvaliteta vremena provedenog s djecom sve više slabi. Roditelji dolaze frustrirani i umorni, ili u gorem slučaju, borave kod kuće i žive u egzistencijalnoj neizvjesnosti koja ih uništava psihički.

Kultura u kojoj živimo najčešće za sve probleme koje dijete ima krivi roditelja. Društvo će teško uzeti u obzir djetetov temperament ili okolnosti u kojima roditelji žive. Roditelji će u svrhu izbjegavanja osude skrivati problem te time izolirati sebe i svoje probleme. Tu je bitno osvještivati društvo da se roditeljima treba pružati stalna podrška a ne osuda. Što se tiče kontrole djece, ulazak tehnologije u domove dovela je nemogućnosti roditelja da nadziru i da prate aktivnosti svoje djece te je time došlo do toga da je utjecaj roditelja oslabio.

Stalna bitka s vremenom i tehnološkim napretkom nas ne smije odvesti do toga da zanemarujemo vlastito dijete tako da ga pustimo da tumara okolo bez jasnih okvira.

Odgovorno roditeljstvo podrazumijeva da vodimo brigu o sebi i svojim potrebama, ali istovremeno da ne zapostavljamo vlastitu djecu. Da bi se to kvalitetno izvelo djeca će morati naučiti da trpe frustraciju, da je odlože, a roditelj mora shvatiti da nekada i kada želi da radi nešto drugo, nije vrijeme za to, već za dijete. Da bi zadovoljili osnovne potrebe djeteta; potreba da sebe doživljavaju kao vrijedne članove obitelji, potreba da se o njima brine, potreba da razviju osobni integritet, samosvijest i odgovornost, roditelj treba staviti u pitanje znanje koje ima o sebi i sposobnosti da promisli o sukobima, dramama i osobitostima unutar interakcije, otvorenost i osjetljivost prema djetetu te ono što zna o njegovoj naravi i njegovu razvoju, te spremnost da se i sami razvijaju.

“Najvažnije stvari u dječjim životima su sigurnost, ljubav, prihvaćanje i ohrabrivanje.”

Današnji odgoj traži dosljednost. Roditelj treba pokazati brižno ponašanje, emocionalnu toplinu i dosljedno odgovaranje na potrebe djeteta za ljubavlju, emocionalnom toplinom, sigurnošću, pripadanjem, povezanošću, prihvaćanjem. Roditelj je djetetu uzor prikladnog ponašanja i izražavanja emocija te odnošenja prema drugim osobama. Roditelj ima zadatak napraviti strukturu djetetovog vremena i aktivnosti, te odrediti granice prihvatljivog i neprihvatljivog ponašanja. Roditelj je vođa koji jasno postavlja granice, pruža smisljena objašnjenja te uzima u obzir djetetovo mišljenje. Time pokazuje da uvažava i

priznaje dijete kao osobu. Pokazuje mu to posvećivanjem vremena i pažnje i zanimanjem za njegove svakodnevne aktivnosti i iskustva. Roditelj ima zadatak dati potporu djetetovoj autonomiji te pomagati u razvoju iste. Roditelj podupire djetetove jake strane, hrabri dijete i izražava povjerenje u njegove sposobnosti, slijedi i podržava djetetove inicijative. Time potiče dječju aktivnost da djeluju u skladu sa svojim potrebama i novim situacijama. Dijete se na tako osjeća kompetentno, uspješno u svojim interakcijama s ljudima i stvarima.

Ključ kvalitetne brige i utjecaja na djetetov razvoj jest roditeljska empatija s djetetovim stanjima i usklađivanje s njegovim potrebama i inicijativom. Da bi roditelj uspješno komunicirao s djetetom, on treba moći razumjeti što dijete misli i osjeća. Stoga možemo reći da roditelj uz osobnu odgovornost ima na sebi i odgovornost za dobrobit i razvoj djeteta i odgovornost za kvalitetu odnosa s djetetom.

“Ne odrastaju samo djeca. Odrastaju i roditelji.

Koliko god promatrali djecu da vidimo što će napraviti od svojih života, oni gledaju nas da vide što mi radimo s našim životom.

Zato, ne mogu reći djetetu da posegne za zvijezdama.

Sve što mogu napraviti je da sama posegnem za njima.”

I ne zaboravite, ne postoje “savršeni roditelji”. Težnja za savršenstvom u roditeljstvu vas samo može ispuniti frustracijom. Nemojte biti previše strogi prema sebi ako ponekad pogriješite. Ali znajte da imate svakodnevne prilike za zdravo, autoritativno roditeljstvo i kvalitetan partnerski odnos.

Kada je u pitanju emocionalno – socijalni razvoj djece, reagirajte na vrijeme, posavjetujte se sa stručnjakom kako možete potaknuti razvoj u pravom smjeru.

Stoga, zaboravite na ona pitanja s početka.. već se svaki dan pitajte isto: „Što danas mogu učiniti da budem bolji roditelj nego jučer?“

“S djecom je potrebna čašica mudrosti, bačva razuma i more strpljenja”

“Nemoguće nam je stalno biti vrhunski roditelj. Nitko, a pogotovo naša djeca ne očekuju da budemo savršeni, ali budući da mi sami patimo od te potrebe savršenstva, zato što želimo biti dobar otac ili majka, opravdavamo svoja ponašanja nazivajući ih odgojnima a, s druge strane, ne usuđujemo se potražiti pomoć.”

Iz knjige “Nema savršena roditelja” Isabelle Filliozat